

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szapáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A fiumei hajógyár.

Mint lapunk tegnapi számában megirtuk, a kereskedelemügyi minisztérium és a budapesti Danubius-Schönichen-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár részvénytársaság között a Fiumében létesítendő tengeri hajógyár ügyében végleges meg egyezés jött létre. A haditengerészet megrendeléseért a fiumei Lazarus-czég is pályázott, azonkívül *Hieronymi* Károly, volt kereskedelemügyi miniszter egy angol csoporttal tárgyalta a Fiumében létesítendő hajógyár ügyében. A hajógyár kérdése most olyan megoldást nyert, amely a magyar ipar szempontjából a legmegfelelőbb. Az új hajógyár akként lesz berendezve, hogy úgy a hadi, mint a kereskedelmi tengerészet igényeinek teljesen meg fog telhelni.

A haditengerészet vezetősége a trieszti Stabilimento Tecniconál körülbelül egy év előtt megrendelte az Ausztriára eső 16 torpedóhajót, melyeknek építése már folyamatban is van. Most már hozzáláthatnak majd a Magyarországra eső hajók építéséhez is.

A Fiumében építendő torpedóhajók teljesen azonosak lesznek a londoni Yarrow-czég által a haditengerészet részére már szállított uszóművekkel. A torpedónaszád hossza 35 m., szélessége 5.5 m., melyjárata 2.6 m., a gőzgép 3000 lóerőt indikál, az elérendő sebesség 25 tengeri mérföld. A torpedóuzóhajó hossza 67 m., szélessége 8.2 m., mélyjárata 2.8 m., 6000

lóerejű gépberendezéssel, elérendő sebessége 28 tengeri mérföld. A két hajótípus teljesen azonos gépberendezéssel bír, akként, hogy a torpedóuzók a torpedónaszádok gépeinek kétszeresével szereltetnek fel. A megrendelés 1 torpedóuzó és 10 torpedónaszád szállítására terjed ki és egyenértékű ama megrendeléssel, melyet a trieszti Stabilimento Tecniconál tettek.

A haditengerészet vezetőségének figyelme már eleve a *Danubius* czégre irányult, amely a tengerészet számára már több dunai monitort épített.

A magyar kormány az új hajógyár építésére szükséges telket a vállalatnak ötven évre szóló bérbeadási szerződés alapján engedi át, mely körülmény szükségessé tette a korona előzetes beleegyezését, ami meg is történt. A *Danubius* czég lemondott minden további kedvezményről, a törvényben biztosítottakon kívül.

Gonda Béla miniszteri tanácsos és *Baumgarten* Henrik, a *Danubius* vezérigazgatója, a ma reggeli gyorsvonattal Fiuméba érkeztek. A délelőtt folyamán megtörtént az új hajógyár építésére szükséges tettek átadása Bergudiban. Az átadásnál jelen voltak: *Gonda* Béla miniszteri tanácsos, *Fest* Kálmán miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság főnöke, *Röddiger* Ernő révkapitány, *Baumgarten* Henrik vezérigazgató és *Kárpáti* D. mérnök.

az elnök tiltakozó mozdulattal közbeszólt:

— Tartsa meg a pénzt, *Smithson* ur. A törvénytörés méltányolja ugyan az ön spontán nagylelkűségét, minthogy azonban itt bűncselekedet tényét látja fennforogni, a vád vissza nem vonható. Mondja el, mi ragadtatta erre a brutalitásra?

Mr. Smithson: A pillanatnyi felindultság hatása alatt cselekedtem, éppen ötödikre kérte akkor a jegyemet! . . . Azt hittem, hogy a társaság a pénzemért nem csupán az elszállításomról fog gondoskodni, hanem nyugodt és kényelmes utazást is biztosít nekem. Durva voltam, nagyon természetesen, mert fölverték álmomból; helyemben minden honfitársam akként cselekedett volna. Mire való az örökös ellenőrzés! Hisz ez egyszerűen képtelenség! Nálunk nyoma sincs mindennek. Peldát mondok. Vegyük azt a vasutvonalat, amely *Doyton* várost a *Mississippi* torkolatával köti össze. Ez a vonal csaknem középen metszi át Észak-Amerika hatalmas földterületét, a gőzkocsi hat napi szakadatlan utazás után röpti egyik végétől a másikig az utast.

Doytonban az állomás a város kellő közepén van; amolyan hombár-féle épület, szellős, minden oldalán nyitott csarnok.

Szabadon jár ki s be mindenki a tetszése szerint, sőt keresztül-kasul a síneken, a kocsi között is. Ha valamelyik manővröző lokomotív elüt valakit a lábáról s összetöri a csontjait, az annak a baja. Én annyit az életem, hogy egy pillantást vessünk magunk köré!

Délután az ad hoc bizottság Portoréba utazott, hogy ott a hajógyár esetleges kibővítésére kínálkozó alkalmas területet szemügyre vegye.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

A vezérőlbizottság értekezlete.

Budapest, szept. 22. A vezérőlbizottság tegnap este értekezletet tartott, amelyen a királyi kihallgatásra meghívott politikusok bécsi utjával foglalkozott. A vezérőlbizottság kimondotta, hogy a legteljesebb bizalommal viseltetik megbízottjai iránt s ez a bizalom és az ellenzéknek a feliratban kifejtett álláspontja kizárják a szükségességét annak, hogy a bizottság a megbízottaknak bármely irányban is utmutatást adjon.

Az ellenzék kompromisszum-javaslatára.

Budapest, szept. 22. Beavatott körökből jelentik: Noha a koalíció vezérőlbizottsága a kompromisszum-javaslatra vonatkozólag, melyet a holnapi kihallgatáson a király elé terjesztenek, a leg-

Ha ide vagy oda akar elutazni, annál mi sem egyszerűbb. Főlkapaszkodik a várakozó kocsira s ezzel rendben van minden. Nem váltotta meg a jegyet? ez olyan csekélység, amivel törődni nem szokás, ön egyszerűen helyet foglal egy fülkében. Egyik lábával a kocsiban, utolsó szót vált még a barátjával, aki elkíserte.

Egyszerre azt veszi észre, hogy már utazik is. Amint kirobog a városból, a vonaton csakhamar új élet szervezkedik. Társaság alakul, az utasok ismerkednek. Udvarias nép vagyunk, szeretjük a társaságot, ha revolvert is hordunk a zsebünkben és kissé gyorsan lobban is a szenvedélyünk. Mialatt néhányan whistezni kezdenek, a többiek köréjük csoportosulva, figyelemmel kísérik a játszmat és fogadásokat kötnek egymással. Mások sétálnak, dohányoznak, tütyülnek, kimennek a kocsiterraszára, ahonnan röptükben lelővik a revolvercsöve elé kerülő madarakat vagy pedig átugranak a gyors száguldás közben egyik kocsiról a másikra. Jól értsen meg, ez a veszélyes játék kinek-kinek a saját felelőssége, gondja. A társulat pénztára egy fillért sem köteles fizetni, ha valami baj érte. Egy szóval, mindenki az izlése szerint rendezheti be az utazásának kellemetlenségeit.

Igy mulik el egy nap, majd kettő. Egy reggel nyílik a kupé ajtaja és megjelenik benne a vonat vezetője.

— Kérem a jegyeket, uraim!

Most vegyük például, hogy három ur ül a fülkében. Az első a zsebébe nyúl, előhalászta a jegyet a packet book rejtelméből, oda-tartja az ellenőr elé, aki rátekint és megköszöni a szíveséget.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Kérem a jegyeket, uraim!

Irta: *Courteline György*.

Az elnök: *Smithson* ur, önt azzal vádolják, hogy súlyos ütésekkel olyan sebeket okozott, amelyek következtében a panaszos két hétig munkaképtelen volt. Február hó 26-án ön Párisból az éjjeli 11 óra 55 perczkor induló gyorsvonattal Marseille felé utazott. Moret állomáson a vasúttársaság alkalmazottja, *Brune* ur, kívülről kinyitván az első osztályú kupé ablakát, a legudvariasabb hangon a jegyét kérte. Ön föl pattant a padról, amelyen feküdt és szó nélkül olyan ütést mért az arczára, hogy attól egy ökör is felfordulhatott volna. *Brune* ur elvesztette az eszméletét és mialatt önt az ügyeletes rendőr letartóztatta, őt vértől elborítva szállították lakására. *Brune* ur két hétig feküdt az ágyat. Ma, hogy ime helyreállt az egészsége, törvényes uton kétszáz frank kártérítést és költségeinek megtérítését kéri. Követelése . . .

Mr. Smithson: Nagyon szerények. Én kétszáz dollárt fizetek neki, ami francia pénzenben több ezer franknál.

Brune ügyvédje fölállt, levette a sikkját és így szólt:

— Elfogadom védenzem nevében a vádlott ajánlatát és visszavonom panaszomat.

Smithson már éppen zsebébe készült nyulni, amikor nem csekély meglepetésére

nagyobb titoktartást követi, képviselői körökben ma délben az a hír terjedt el, hogy a javaslat a koronának a hadsereg kérdésében elfoglalt álláspontjával szemben nagy előzékenységet tanúsít. A koalíció egyrésze a kompromisszumot javasolja, ha a korona a magyar nyelvnek a hadseregben leendő alkalmazására vonatkozólag valamely kedvezményt nyújt. Ez a nézet megnyilvánult a vezérőrbizottság tegnapi ülésén is.

Apponyi meghívása.

Bécs, szept. 22. A holnapi királyi kihallgatásra Apponyi Albert gróf is meghívást kapott.

Budapest, szept. 22. Apponyi Albert gróf ma délután Budapestről Bécsbe utazott, hogy holnap kihallgatásra menjen a királyhoz.

Kossuth Ferencz Bécsbe utazott.

Budapest, szept. 22. Ma délelőtt tíz órakor Kossuth Ferencz titkára és több függetlenségi képviselő kíséretében Bécsbe utazott, a holnapi királyi kihallgatásra.

Bánffy Dezső Bécsben.

Bécs, szept. 22. Bánffy Dezső báró ma délelőtt meglátogatta Goluchowski gróf külügyminisztert és Pitreich hadügyminisztert, akikkel hosszasan konferált. Bánffy e tárgyalásokból azt a meggyőződést merítette, hogy se Goluchowski, se Pitreich nézetei utolsó találkozásuk óta nem változtak.

A Zeysig-féle röpirat ügye.

Baneth levelének lefoglalása.

Budapest, szept. 22. Bakonyi vizsgálóbíró tegnap este megjelent *Az Ujság*

A másik azt mondja:

— Nincs jegyem!

— Ehhez joga van, — feleli az ellenőr. — Hová utazik?

— X. . . be,

— A jegy ára ennyi, meg ennyi.

— Tessék a pénz.

— Köszönöm.

Jön a harmadik.

— Kérem a jegyet, uram.

— Nincs.

— Ehhez joga van. Hová utazik?

— X. . . be,

— A jegy ára ennyi meg ennyi.

— Nincs pénzem.

— Helyes, uram, nem tesz semmit.

Erre aztán az ellenőr meghuzza a kocsis vészjelzőjét. A vonat megáll.

— Sziveskedjék leszállani.

Égreville elnök meglepetten fölkiált:

— Leszállni? de hol?

— Ahol éppen vannak.

— A Pampasokban?

— Ott, vagy egyebütt.

— De hisz ez örütség! — kiált az elnök,

a bámulat pillanatnyi csöndje után. — Kegyetlenség, vadság és különczség!

— Kegyetlenség? vadság? különczköds? — kérdezte Smithson. — Miért?

— És nyugodtan, a meglepetéstől tágra nyílt szeméit körülhordozva a teremben, ki-mondta azt az igazságot, amire a bírónak sem volt felelete:

— Akinek nincs pénze vasutra, ne üljön rá; ez csak egyszerű.

A bíróság csak kisebb kihágásnak minősítvén a törvény megszegését, ötven frank büntetésére ítélte Smithsont.

szerkesztőségében és lefoglalta Baneth Sándornak *Az Ujság* által közölt levelét.

Budapest, szept. 22. Bakonyi vizsgálóbíró tegnap esti megjelenése *Az Ujság* szerkesztőségében és Baneth levelének lefoglalása volt ma a közbeszéd tárgya a büntetőtörvényszéken. Bakonyi vizsgálóbíró fölkereste Geguss főügyész-helyettest és tudtára adta, hogy a szerkesztőségben kéziratot nem talált, hanem Baneth levelét gépirással írva adta át neki Gajári Ödön szerkesztő.

Zigány Árpád beadványa.

Budapest, szept. 22. Zigány Árpád ma bűnügyének sürgetése végett terjedelmes beadványt intézett a vizsgálóbíróhoz, ki áttette azt az ügyészséghez.

Az ügyvédi kar állásfoglalása.

Budapest, szept. 22. Az ügyvédi kör tegnap este ülést tartott, amelyen Halmai Elemér drnak, Zigány Árpád védőügyvédének a rendőrség által történt letartóztatása ügyében a budapesti ügyvédi kamara megtorló intézkedésével foglalkozván, elhatározta, hogy átiratot intéz az összes ügyvédi kamarákhoz, felkérve azokat, hogy csatlakozzanak a budapesti ügyvédi kamara eljárásához.

Oroszországi állapotok.

Gyilkosság a vasuton.

Szent-Pétervár, szept. 22. A moszkvai zavargások ügyében egy miniszteri titkárt küldtek ki Moszkvába a vizsgálat megindítására. Utközben a miniszteri titkárt a vasuton meggyilkolták. A vonatvezetőt letartóztatták.

Revolvermerénylet az utcán.

Riga, szept. 22. A frankfurti anilinfesték-gyár itteni fióktelepének két igazgatója ellen nyílt utcán revolvermerénylet követtek el. A két igazgató, aki kocsiban ült, sértetlen maradt, míg a kocsis egy lövéstől találva, holtan bukott le a bakról. A merénylők elmenekültek. — A rendőrség tegnap a föld alatt elrejtve több ládát talált, melyek 200,000 darab töltényt tartalmaztak.

A tatárok garázdálkodása.

Odessza, szept. 22. Tifliszből jelentik, hogy a tatárok Szamfredi és Kapitari között egy vasuti őrt megölték s a vasuti vágányokra köveket raktak, minek következtében az expressz-vonat kisiklott. Több vasuti kocsi összezúzódott. Az utasok sorsáról nincs semmi hír.

Witte ünneplése.

Páris, szept. 22. A miniszterelnök Witte tiszteletére, aki holnap tovább utazik, bankettet adott. Witte néhány napig Németországban fog maradni, mielőtt hazatérne, mert Vilmos császár azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretne beszélni vele.

Japán vesztesége a háboruban.

London, szept. 22. A *Standard*-nak jelentik Tokióból: Japán összes vesztesége

a lefolyt háboruban 72.000 embernél többre rug. Ezek közül elesett 46,180, a kapott sebekbe belehalt 10.970, betegség következtében elhalt 15.300 ember.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** Rákosi Imre dr. kir. ügyész megkezdte szabadságát és rokonai látogatására Pécsre utazott, ahol szabadságidejének egy részét fogja tölteni.

— **József főherczeg emlékezete.** Mint Budapestről jelentik, a Tudományos Akadémia 1906 június hónapjában kegyelettel ünnepli meg József főherczeg halálának évfordulóját. Az akadémia egykori tagjának tudományos munkásságát egyik tudósunk fogja méltatni.

— **Himlő vagy nem himlő?** A *Popolo* mai száma írja a következőket: Tegnap reggel 8 órakor Tauffer Emil dr. révhatósági orvos a Slavonia hajóra ment az utasok orvosi megvizsgálása végett, miben a hajóorvos is segédkezett neki. A megvizsgálandók közt volt Stopas Antal fianonai illetőségű 20 éves pinczér is, akinek arcán gyanus kiütések voltak, amit Tauffer dr. himlőnek vélt s ily értelemben nyilatkozott a hajóorvos előtt. A pinczért rögtön a ragálykórházba szállították. Minach Antal révbiztos rendeletére a legénység ruháit és ágyneműjét a tengerészeti egészségügyi hivatalba vitték és alaposan dezinficiálták. Az egészségügyi hatóság ekkor elrendelte, hogy valamennyi kivándorlót be kell himlő ellen oltani s Jellouscheg dr., D'Emili dr. és Vukelich dr. orvosok hozzá is fogtak az oltáshoz. Öt óra felé, midőn a hajó már indulásra készen állt, Catti dr. kórházi főorvostól jelentés érkezett a hajóra, hogy a pinczért alaposan megvizsgálta, de himlőről szó sem lehet. Természetesen erre rögtön abbahagyták az oltást és a hajó délután öt órakor elindulhatott. — A *Popolo* e közleményével szemben Tauffer Emil dr.-tól azt az értesítést vettük, hogy a beteg még most is a ragálykórházban fekszik és a teste tele van himlőfoltokkal. Catti dr. kijelentése csak arra szorított, hogy még nem lehet tudni, vajjon fekete vagy közönséges himlő esete forog-e fönn. A beoltást hatósági rendeletre végezték és a hajó kapitányát arra kötelezték, hogy a még be nem oltott kivándorlókat is mind beoltatja Fiuméből Palermóba menet, még mielőtt a hajó a palermói kikötőbe érkezne.

— **Magyar hajók a calabriai földrengés károsultjaiért.** Az olasz hatóságok és a génuai kereskedelmi kamara az olaszországi kikötőkben szolgálatot teljesítő hajósársulatok között az *Adria*-t is föl hívják, hogy a földrengés következtében nyomorba jutott calabriai lakosoknak szánt élelmiszert, ruhát és egyéb jótékony adományt ingyen szállítsák Calabriába. Mint már jeleztük, az első küldeményt, mintegy hatvan tonnát az *Adria Mátyás király* hajója vitte Génuából Calabria Pizzo kikötőjébe, melyet a magyar hajó kizárólag a rakomány átadása végett keresett föl. Az *Adria* késznek nyilatkozott, hogy ily küldeményeket a sziciliani vonalon járó többi gőzösön is ingyen fog szállítani.

— **Tűz egy osztrák gőzösn.** Triestből jelentik: A *Scopinich* G. kapitány parancsnoksága alatt álló *Dorothea* osztrák gőzösön, amely faárúkkal és gabonaneművel megrakodva, e hó 15-én Galaczból és Brailából Rotterdamba érkezett, a 19-éről 20-ikára virradó éjjel tűz ütött ki. A tűz a második számú raktárban tört ki, ahol a faárúk voltak felhalmozva. A tüzet a hajón levő oltóeszközök

zökkel fojtották el. A hajó belsejébe fecskendezett víz a gabonarakomány egy részét elrontotta.

Tanfolyamok. A *Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesületében* október hó elsején nyílnak meg a különféle tanfolyamok, még pedig magyar, német, angol, francia, olasz és horvát nyelvi, valamint könyvviteli, gyorsírási és vasuti díjszábsí tanfolyamok. A tanítást elsőrangú tanerők végzik. Az angol vagy francia nyelvi tanfolyam látogatásáért 6 korona, a többi tanfolyam látogatásáért pedig 4 korona fizetendő. Beiratkozni e hó 25-éig az egyesület helyiségében este 7—8 óráig lehet. Csak azok a tanfolyamok fognak megnyílni, amelyeknek látogatására legalább nyolcz résztvevő jelentkezik. Egyidejűleg egy *kereskedelmi tanfolyam* fog megnyílni azoknak a tagoknak a részére, akik nem végeztek kereskedelmi iskolát, hogy a szükséges elméleti ismereteket elsajátítsák. Ebben a tanfolyamban a következő tárgyakat fogják előadni: kereskedelmi számtan (heti 2 óra), könyvvitel (heti 2 óra), kereskedelmi ismeretek (heti 1 óra) és német nyelv (heti 2 óra). Valamennyi tárgyat tisztviselők fogják tanítani. Tannyelv az olasz. A tanfolyam nyolcz hónapig fog tartani. A tandíj 32 korona, mely két előzetes részletben fizetendő, még pedig a beiratásnál 12 korona és 1906 január 1-én 20 korona. A tanfolyam csak abban az esetben nyílik meg, ha legalább nyolcz résztvevő jelentkezik. Beiratkozni e hó 25-éig este 7—8 óráig lehet.

Öngyilkosság a tengeren. Hirt adtunk már arról, hogy a minap a Magyarhorvát tengerhajózási társaságnak *Pannonia* nevű hajójáról Spalatóból Raguzába menet a tengerbe ugrott egy ismeretlen uriember és mire kihúzták a vízből, halva volt. A nála talált iratokból nem lehetett kitérni megállapítani. Most azt jelentik, hogy Brünne érkezett távirat szerint az öngyilkos *Strobach* Károly, az olleschauer papírgyár részvénytársaság ügyvezető igazgatója volt. A gyár alapítása óta részt vett Strobach az igazgatás munkájában. Teljesen megbíztak benne a részvényesek, de ő e bizalommal visszaélt. Mikor a legutóbbi választmányi ülésen előterjesztette a mérleget, egyik választmányi tag annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a mérleget tüzetes szakértői revízió alá kellene venni, mert ő neki gyanús a mérleg. Strobach akkor nagy zavarba jött, de a revíziót nem tudta megakadályozni. A vizsgálat óriási hiányokra jött rá és mikor Strobachot felelősségre vonták, bevallotta, hogy 800,000 koronát sikkasztott el részletekben a társaság vagyonából, de megígérte, hogy rendezni fogja rövid időn belül ezt az ügyet. Három napot tüztek ki neki e célra és ő ezt az időt szökésre használta fel. Spalatóban szállt fel a gőzösre, melyről a tengerbe ugrott.

Koleragyanus hajó. *Tangerből* jelentik: Az egészségügyi tanács a Hamburgból jövő *Pharao* nevű német gőzöst koleragyanusnak jelentette ki és vesztegár alá helyezte.

Vasuti szerencsétlenség. *Csáktornayról* jelentik, hogy tegnap reggel nagy szerencsétlenség történt a zágráb-csáktornyai vonalon. A Csáktornayról reggel 5 órakor Zágrábba induló személyvonat ugyanis *Novimarov* álmás közelében kisiklott. A szerencsétlenségnél a *mozdonyvezető meghalt*, egy fűtő és egy másodmozdonyvezető életveszélyes sebesüléseket szenvedett, az utasok közül azonban csak egy ember sebesült meg könnyebben. A mozdony erősen megsérült, *öt kocsi pedig teljesen összetört.* A sebesülteket Csáktornayra szállították. A vonat kisiklását sintörés okozta.

Veszedelemes család. Körülbelül két hét előtt *Sachs* Henrik dr. ügyvéd felvette irodájába *Radivojevic* Milán, perlaszi illetőségű harmincz éves irnokot. Az irnok azonban az ügyvéd kárára több csalást követett el, miért is *Sachs* hétfőn állásából elbocsátotta. De minthogy elbocsátása után napról-napra újabb csalásoknak jöttek nyomára, az ügyvéd tegnap feljelentést tett a család irnok ellen a rendőrségnél. *Radivojevic* különféle ürügyek alatt pénzt csalt ki. Többek között *Sachs* dr. egyik

kliensének, egy Abbáziában lakó grófnénak az inasától is. A napokban a Forgalmi Banktól, ahol *Petrovic* dr.-nak adta ki magát; szintén sikerült pénzt kicsalni. A vakmerő csalót a rendőrség keresi.

Fiume népessége. Fiume város lakossága jelenleg 44.700 főből áll. A számítás a születési és halálozási adatokon, valamint a be- és kivándorlás adatain alapul. 1900 december 31-dikén a lakosság a helyőrségen kívül 39.350 főből állott. Ennélfogva 4 év és 9 hónap alatt a lakosság 5350 fővel szaporodott.

Baleset a hajón. A Rudolf-mólónál horgonyzó *Szapary* Adria-gőzös fedélzetén tegnap délután *Schiochetti* János 26 éves napszámos véletlenségből a hajó egyik nyitva levő nyílásán a hajófenékre esett, körülbelül hét méternyi magasságból. A szerencsétlenül járt napszámost, aki fején és ballában súlyos sérüléseket szenvedett, a kórházba szállították.

Letartóztatott kivándorló. A székhelyi rendőrség távirati megkeresésére tegnap letartóztatták *Szabad* Sándor nagy-létai illetőségű, 30 éves napszámost éppen abban a perczben, midőn a *Slavonia* kivándorlóhajóra akart szállni. *Szabadot* lopással és súlyos testi sértés elkövetésével vádolják. Kihallgatásakor bevallotta a terhére rótt bűncselekményeket. A rendőrség további intézkedés végett az ügyészségnek adta át.

A szüret városunk vidékén már nagyban folyik. A rendkívüli melegség folytán a szőlő előbb érett meg és hála az utóbbi napokban esett esőnek, jó szüretre van kilátás. Az idei bor is jó minőségű lesz.

Uzó kiállítás. Amerikában a jövő évi januárban egy gőzöst raknak meg tisztán amerikai árukkal és így körülhajózzák a világot. Az amerikai lapok szerint a hajó, amely valóságos uszó kiállítása lesz az amerikai iparnak és kereskedelemnek, Európa, Ázsia, Ausztrália, Dél- és Közép-Amerika és Nyugat-India kikötőit fogja meglátogatni és mindenütt hosszabb ideig fog tartózkodni, hogy az illető földrész kereskedőinek és iparosainak alkalmuk legyen a kiállítást megsemlélni.

Merényletek statisztikája. Egy orosz lap összeállította két hónapról a politikai büntettek statisztikáját, amelyeket Oroszország-elkövettek. Eszerint április és május hónapban 116 államhivatalnok ellen követtek el merényletet, 12 esetben nem sikerült a merénylet, 42 ember rögtön meghalt, 62 ember könnyebb s nehezebb sérüléseket szenvedett. Azok között, akik ellen merényletet követtek el, volt 2 kormányzó, 4 rendőrőrnök, 2 csendőrtiszt, 21 rendőr és 8 csendőr.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák Lloyd szerződése. Az *Osztrák Lloyd* tengerhajózási társaságnak szubvencziós szerződésére vonatkozó tárgyalásai az osztrák kormányval egy-két hétig szüneteltek. Ez idő alatt a kormány megbízottjai átvizsgálták a Lloyd előterjesztett számadásait és terveit, melyek fölött a legközelebbi közös gyűlésen fognak véglegesen dönteni. Ez az ülés előreláthatóan a jövő hét elején lesz. A Lloyd igazgatósága a napokban tanácskozott a legközelebbi teendőik és intézkedések felől.

A Lloyd-arszenál ügye. A Lloyd-arszenálnak az *Osztrák Lloyd* tengerhajózási társaságtól való különválása már hosszabb idő óta megvitatott tervet képez, amely azonban a kormány és trieszti a helyi tényezők ellenállásán eddig még mindig megtört. Jelenleg a Wigham Richards and Son londoni hajóépítő cég egyik megbízottja Triesztben van és a Lloyd-arszenál műszaki berendezését, valamint értékét vizsgálja felül. A kormányval folytatott tárgyalások alatt mindkét részről kijelentették, hogy a Lloyd-arszenálnak végleges különválása az új Lloyd-szerződés tartama alatt lehetetlen, hogy a kormány ehhez nem adhatja beleegyezését, és a Lloydnak ilyen elhatározás nem áll szándékában. Ellenben azt tervezték, hogy az arsenálból önálló részvénytársaságot alakítanak,

amelyre a Lloyd mértékadó befolyást gyakorolna. A Lloyd a részvények nagyjából birtokában tartaná, egyrészt azonban más érdeklődőknek adná át, mely esetben a nevezett hajóépítő cég nagyobb mennyiséget venne át a részvényekből. Ezzel a tervvel karöltve fog járni a Lloyd-arszenál műszaki újjászervezése. Az arsenált lehetetlen jelenlegi helyéről áthelyezni, ellenben keresztülvihető volna az üzemműhelyek kisebb térre koncentrállása, miáltal felszabadulna egy része az értékes teleknek, amelyen az arsenál áll. Ezeknek a telkeknek eladásából a Lloydnak jelentékeny nyeresége volna. A Lloyd azonkívül az arsenál átadása által több millió koronához jutna, amelyet hajóparkjának megnagyobbítására használhatna. Ezt a tervet szellőztették a Lloydnál és ez minden valószínűség szerint meg is fog valósulni. Az arsenál legutóbbi igazgatója nyugalomba vonult. Az arsenál újjászervezésének megvalósulása esetén a Lloydnak az a szándéka, hogy *Mackay*-t, aki a nevezett angol hajóépítő cég egyik előkelő hivatalnok, mint új arsenál-igazgatót szerződteti. *Mackay* az előtt a *Stabilimento Tecnico* igazgatója volt és így a trieszti viszonyokkal teljesen ismerős.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Szeptember 21-én.
Colombo M., olasz lobogó alatt, tonnatartalma 671, kapitány Giapello, Marselléből.

Szeptember 22-én.

Jason, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 237, kapitány Tomich, Cattarából.

Fili Munzone, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 180, kapitány Intagliata, Empedocleből.

Indult:

Szeptember 21-én.

Slavonia, angol lobogó alatt, tonnatartalma 6725, kapitány Taylor, New-Yorkba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Adria szeptember 21-én Oránból Algirba.
Szapary szeptember 22-én Tangerből Fiuméba.
B. Kemény szeptember 21-én Messinából Burgasba.

Indult:

Árpád szeptember 22-én Marselléből Fiuméba.
Kassa szeptember 21-én Genuából Porto-Maurizióba.

Mátyás király szeptember 21-én Palermóból Reggio Calabriába.

Rakóczy szeptember 21-én Messinából Cataniába.
Szent László szeptember 21-én Nizzából Genuába.
Tisza szeptember 21-én Messinából Nápolyba.
Szent István szeptember 21-én átment Gibraltárnál Glasgow felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a *Riva Szaparyn a volt Sonnenschein-féle vendéglőt* átvettem és azt e hó 10-étől kezdve, teljesen újjáalakítva, tovább vezetem. Vendéglőm czime

Magyar vendéglő,

amint az minden ízében magyaros is lesz, miáltal nemcsak az itt élő és átutazó magyarok egy régi kívánsága nyer kielégítést, de mélyen tisztelt olasz és horvát ajku honfitársainknak is alkalmuk nyílik az igazi magyaros konyha izletességével megismerkedni.

Kitünő bor, a hirneves kőbányai polgári sör és egyéb vendéglői czikkek frissen és figyelmes kiszolgálásban — olcsó áron — kerülnek m. t. vendégeim elé. Abonnenseket készséggel fogadok és biztosítom eleve őket megelégedésükről.

A fiumei n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Hirth Pál, vendéglős.

U. i. Pompás berendezésű butorozott szobák, kilátással a tengerre, jó kiszolgálással rendelkezésre állanak.

Azonnali belépésre

kerestetik

fiatal ember vagy kisasszony
kereskedelmi irodába.

Magyar német ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „B. 504” alatt „A Tengerpart” kiadóhivatalához czimzendők.

**Előfizetések és Hirdetések
„A Tengerpart”**

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry
czimzendők.**„Gyógyszertár alla Salute”**

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol” hajviz biztos hatást. — Eltünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat”. Ezen illatnak széjjel fűvése által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyermekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Kitünő szakácsné

ajánlkozik uri házakhoz helyben vagy Abbaziában. Szíves megkeresések: Dávid N. címre Corsia Deák 20. sz. III. emelet intézendők.

Cantrida fürdő és vendéglő.

Szép, árnyas kert, kitünő konyha, friss sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-összeköttetés minden villanyoskocsihoz. Fürdőjegyek a villanyosvasut kauluzainál is válthatók.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv. társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

NAGLIĆ GABRIELE

cipőraktára

„a városi toronyhoz”

Piazza delle Erbe.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

mindennemű újfajta

férfi- női- és
gyermek-czipők

érkeztek raktárra, úgy mint:

chevreaux-, boxbőr-, borjubőr s lakkczipők.

Legfinomabb kivitel legolcsóbb árak.

**Bazár „Al Buon Mercato”
R. NEMES**

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —

NAGY VÁLASZTÉK.

Mindennemű czipők, gyermekjáték, diszmutár-
gyak és utazási cikkekben.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd
és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJZÁR.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett cipőraktára.

Saját készítésű legkitünőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO”**

„Adria” palota, FIUME palazze „Adria”.

TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászathba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISCHE

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipografico.